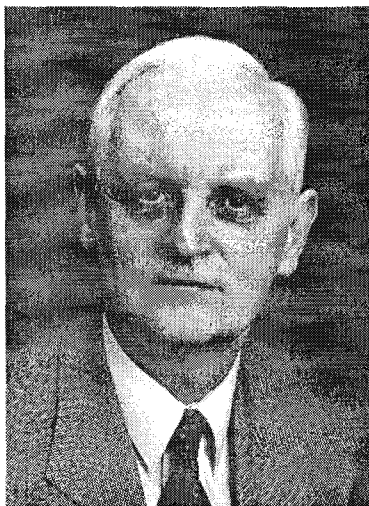

*„Połowy dzieła dokonał, kto zaczął”
„Dimidium facti, qui coepit, habet”
Horacy*

Profesor Karol Śliwka w 60 rocznicę urodzin i 35-lecie pracy zawodowej

Professor Karol Śliwka at his 60-th birthday and 35-th anniversary of his professional career

Prof. dr hab. med. Karol Śliwka urodził się w dniu 28 kwietnia 1939 r. w Dębicy. W 1948 roku rodzina Profesora osiedliła się w Gdańsku i odtąd z tym miastem związał się na niemal 30 lat. Tam skończył szkoły i tam ukończył studia na Akademii Medycznej. Wrócił do tego miasta po rocznej przerwie przeznaczony na odbycie stażu podyplomowego w Tarnowskich Górach na wezwanie profesora Raszeji, kiedy pojawiły się możliwości pracy w medycynie sądowej, którą od pierwszego z nią spotkania był zafascynowany. Musiał jednak podjąć pracę tam gdzie go skierowano – takie były realia tamtych lat. Profesor bardzo sobie ceni i do dziś podkreśla, że dzięki temu, że trafił do zespołu tak wybitnego medyka sądowego – prof. dr hab. med. Stefana Raszeji, mógł nie tylko poznać trudny warsztat medyka sądowego, uzyskać specjalizację z medycyny sądowej ale i poznać smak pracy naukowej, szczególnie pracy eksperymentatora. Praca doktorska pt. „Ocena przydatności niektórych metod laboratoryjnych w diagnostyce śmierci z utonięcia”, obroniona w 1974 r. była typowym tego przykładem ale też i inne prace doświadczalne dotyczące wpływu małych dawek alkoholu, wybranych leków oraz leków i alkoholu na parametry chodu czy też prace poświęcone przydatności różnych metod laboratoryjnych w diagnostyce

sądowo-lekarskiej pozwoliły mu na realizację pasji poznawania.

Te spokojne, ale pełne pracy lata z ludźmi z którymi był zżyty, dały mu siły na wiele lat, kiedy dość nieoczekiwanie pojechał na ćwiczenia ze studentami do Bydgoszczy, zastąpić nieobecnego kolegę, który wyjechał na zachód i już tam pozostali, jeden na zachodzie, drugi w Bydgoszczy. Był koniec roku 1977, w Bydgoszczy tworzyła się Akademia Medyczna, mury nowego Zakładu Medycyny Sądowej pachniały jeszcze farbą, wewnątrz kręciło się kilku pracowników i studenci, nie było tylko kierownika, asystentów i sprzętu. Profesor usilnie namawiany przez władze Uczelni podjął się trudu organizowania od podstaw Zakładu Medycyny Sądowej. W 1984 roku powstała samodzielna uczelnia. Pierwsze lata wypełniły prace organizacyjne, szkolenie personelu, polowanie na sprzęt. W tym czasie, jak to podkreśla nasz Profesor, z pomocą przyszli wspaniali i wypróbowani Przyjaciele – inni medycy sądowi, którzy nie tylko przyjęli na szkolenie młodych pracowników ale i ratowali nasz Zakład wspierając nas materiałami. Ale te lata były też latami intensywnej pracy naukowej – w 1984 roku, po kolokwium habilitacyjnym Rada Wydziału Lekarskiego AM w Gdańsku, na podstawie pracy „Ocena pośmiertnej pobudliwości elektrycznej mięśnia szkieletowego szczurów i jej znaczenie dla określenia czasu śmierci” nadała Mu stopień doktora habilitowanego nauk medycznych.

Kolejne lata to rozwój Zakładu. W chwili obecnej jest on pełnoprofilowym Zakładem ze wszystkimi działami medycyny sądowej, zatrudniającym poza Profesorem, jeszcze jednego profesora – kierownika Pracowni Serohematologii Sądowo-Lekarskiej, 5 doktorów, 7 magistrów oraz personel techniczny i administracyjny w liczbie 15 osób. W Katedrze i Zakładzie funkcjonuje szeroko rozbudowany dział tanatologii sądowo-lekarskiej z pracownią histopatologiczną, pracownie serologiczne, które oprócz działalności dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości służą działalności klinicznej, pracownia toksykologii sądowo-lekarskiej, w której przeprowadza się też trudniejsze badania dla potrzeb Klinik, pracownia badania śladów biologicznych i orzecznictwa sądowo-lekarskiego dla potrzeb procesu karnego, cywilnego i ubezpieczeniowego. Ponadto funkcjonuje pracownia DNA wyposażona w najnowocześniejszy sprzęt laboratoryjny w tym aparaturę do automatycznego sekwencjonowania DNA oraz amplifikacji, która wykonuje badania DNA genomowego i mitochondrialnego, niektóre analizy wykonuje jako jedyna w kraju. Uzyskuje corocznie atest Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii na badania DNA, ale też atest w pozytywnie zakończonych testach amerykańskiego programu profilowania DNA, którym poddaje się 4 razy do roku. Do tego programu przystąpiła też Pracownia Toksykologiczna.

Pracownicy naukowci Zakładu, z reguły absolwenci bydgoskiej Uczelni, zdobywali pod kierunkiem Profesora kolejne stopnie specjalizacji w zakresie medycyny sądowej. Pod jego kierunkiem specjalizują się też lekarze spoza Zakładu. W Zakładzie jedna osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego a następnie tytuł profesora, 8 osób uzyskało stopnie doktorskie. W Zakładzie przeprowadzono 10 przewodów magisterskich. Wśród pracowników Zakładu jest 4 stypendystów Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Nasz Szef też uzyskiwał dalsze zaszczyty – w 1992 otrzymał z rąk Lecha Wałęsy tytuł profesora a w 1996 stanowisko profesora zwyczajnego. W tym też

roku został wybrany na stanowisko Prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą, które piastuje już drugą kadencję.

Wraz z Profesorem prowadzimy prace naukowe, jak zwykle najczęściej eksperymentalne. Aktualnie prowadzimy dwa granty KBN oraz sześć grantów uczelnianych, na terminy obron oczekuje sześciu asystentów, niektórzy z nas myślą o habilitacji. To pasja Profesora motywuje nas do pracy. Dorobek Pana Profesora liczący ponad 120 publikacji oraz około 100 referatów jest dla nas dopingiem. Prace Pana Profesora dotyczą najważniejszych zagadnień medycyny sądowej – ustalania czasu śmierci, diagnostyki śmierci, narkomanii, wykorzystaniu genetyki w pracy lekarza sądowego. I nasze zainteresowania w pewnej mierze są kontynuacją jego prac.

Pan Profesor był recenzentem wielu rozpraw doktorskich, wniosku profesorskiego, a w 1998 miał zaszczyt być promotorem i laudatorem tytułu doktora honoris causa Pana Profesora Stefana Raszeji, który nadała Mu nasza Uczelnia.

W swojej działalności dydaktycznej Pan Profesor troszczył się o to, aby seminaria i wykłady były prowadzone z wykorzystaniem najnowocześniejszych technik audiowizualnych. Oprócz zajęć na wydziale Lekarskim i Farmaceutycznym naszej Uczelni prowadzi również zajęcia dydaktyczne dla studentów Międzyuczelnianego Kierunku Biofizyki Medycznej oraz studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W czasie swojej pracy zawodowej Jubilat pełnił i pełni szereg zaszczytnych funkcji m.in. przewodniczącego Komisji Terenowej Etyki Badań Naukowych, Rzecznika Dyscyplinarnego, członka Wydziałowej Komisji d/s okresowej oceny nauczycieli akademickich, przewodniczącego Uczelnianej Komisji d/s Rekrutacji, członka Komisji d/s Wydawnictw, przewodniczącego Komisji d/s Rozwoju i Aparatury, przewodniczącego Komisji d/s Nauki, Przewodniczącego Uczelnianej Komisji Wyborczej. Był i nadal jest aktywnym członkiem Senatu

Przez wiele lat Profesor był członkiem Krajowego Zespołu Specjalistycznego d/s Medycyny Sądowej, a po jego rozwiązaniu Konsultantem Wojewódzkim d/s Medycyny Sądowej i od 1994 r. Konsultantem Regionalnym.

Od 1965 r. jest członkiem Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii, od 1978 r. jest członkiem Zarządu Głównego a w latach 1995 – 1998 prezesem Towarzystwa. W latach 1986 – 88 był przewodniczącym Komisji Nauk Klinicznych Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Ponadto jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskiego Towarzystwa Immunologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego.

Profesor wraz z nami aktywnie uczestniczył we wszystkich krajowych zjazdach i sympozjach w dziedzinie medycyny sądowej i nauk pokrewnych. Wymiana doświadczeń naukowych z ośrodkami zagranicznymi pozwala też na owocną współpracę. Katedrę i Zakład odwiedziło szereg gości z kraju i z zagranicy. Częstym gościem Zakładu był dr B. W. Grunbaum z USA, prof. Mallach z RFN, prof. Hartmann ze Szwajcarii, prof. Bonte z RFN. W czasie ich pobytu pracownicy zapoznawali się z najnowszymi osiągnięciami medycyny sądowej. W ostatnich dwóch latach Zakład nawiązał owocną współpracę z Zakładem Medycyny Sądowej w Münster i Kiel, przeprowadza wspólne doświadczenia, na zaprosze-

nie Zakładu w 1994 roku wykłady wygłosili D. Carlson – Technical Manager Genetic z Gibco BRL, M. Fischer – Project Manager Bio-Tec Fischer RFN oraz R. Feike z Farmacji LKB – Austria.

W Katedrze i Zakładzie Medycyny Sądowej w Bydgoszczy wraz ze współpracownikami zorganizował pięć konferencji oraz jeden Zjazd Naukowy. W dniach 22–24 kwietnia 1985r. odbyła się konferencja naukowo-szkoleniowa nt. „Nowoczesne metody diagnostyki biochemicznej” połączone z warsztatami w zakresie obsługi i metodyki niektórych oznaczeń z użyciem aparatów FPLC, chromatografii jonowymiennej i powinowactwa, ogniskowania izoelektrycznego oraz innych metod, prowadzonym przez pracowników naukowych firmy Pharmacia (Szwecja).

Kolejne dwie konferencje serologiczne odbyły się w dniach 18–20 maja 1989 r. oraz 4–5 marzec 1994 r. Plonem pierwszej z nich było wydanie przez Wydawnictwo Uczelniane zeszytu pt. „Postępy serologii sądowo-lekarskiej. Przewodnik metodyczny”, w którym zamieszczono najnowsze metody diagnostyczne wraz z wynikami w postaci zdjęć elektroforegramów, opracowane przez poszczególne zespoły badawcze w tym również z naszego Zakładu.

Dwie kolejne odbyły się w 1997 i 1999 roku. Pierwsza z nich połączona była z warsztatami laboratoryjnymi.

W 1992 roku Katedra i Zakład Medycyny Sądowej była organizatorem IX Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii. W Zjeździe brało udział około 200 osób w tym również prawnicy oraz goście zagraniczni. Prezentowano ogółem około 160 prac.

Z uroczystości jubileuszowych zorganizowanych przez Jubilata wraz ze współpracownikami należy wymienić obchody 40-lecia Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii z udziałem nestorów medycyny sądowej, połączone z oficjalnym otwarciem Zakładu Medycyny Sądowej w Bydgoszczy.

Za działalność naukową Jubilat otrzymał kilkakrotnie indywidualne nagrody rektorskie I i III stopnia, również kilkakrotnie nagrody indywidualne rektorskie za działalność dydaktyczno-wychowawczą I i III stopnia, zespołową nagrodę rektorską III stopnia za działalność naukową w 1980 i 1987 roku.

Za rozprawę habilitacyjną otrzymał w 1985 roku nagrodę naukową II stopnia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. Również w 1985 roku otrzymał nagrodę naukową Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

Odnaczony był wieloma odznaczeniami resortowymi i regionalnymi a przede wszystkim Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Nie jest rzeczą łatwą przedstawić na kilku stronach wszystkich osiągnięć Pana Profesora, których dokonał w ciągu długich lat twórczego życia i 35 lat nieprzerwanej pracy zawodowej. Myśmy związali swój los i z naszym Szefem, i z Naszym Zakładem.

Za wszelkie starania o byt i rozwój naszej Uczelni i naszego Zakładu Dziękujemy Ci Profesorze. Jednocześnie życzymy dalszych osiągnięć i sukcesów w działalności naukowej, aby ta najmłodsza Katedra Medycyny Sądowej w Polsce znalazła miejsce wśród przodujących Uczelni w kraju.

Opracowały:

Elżbieta Bloch-Bogusławska, Ewa Pufal